

OV SAMENWERKING PLUS EN OV BUREAU RANDSTAD

DOEL

Versterking van de samenhang van en samenwerking in het openbaar vervoer (trein, metro, tram, bus) in de Randstad gericht op de vier taakopgaven in het Randstedelijk openbaar vervoer, die in de ambtelijke rapportage Verkenning één OV autoriteit zijn benoemd:

1. Het opstellen van een gezamenlijk beeld van een kwalitatief hoogwaardig netwerk voor het openbaar vervoer in de Randstad.
2. Het identificeren en (doen) realiseren van ontbrekende regiogrensoverschrijdende (tangentiële en niet-tangentiële) verbindingen op basis van een analyse van de witte vlekken op Randstadniveau.
3. Het ontwikkelen en (doen) realiseren van voorstellen voor het structureel verbeteren van de ketenmobiliteit binnen de Randstad.
4. Het uitwerken van een grotere betrokkenheid van decentrale overheden bij de aansturing van het regionaal spoorvervoer.

J.C. Huizinga-Heringa, staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat

L. Verbeek, lid dagelijks bestuur en portefeuillehouder Openbaar Vervoer van de Stadsregio Amsterdam

Komen overeen zich in te spannen om de volgende stappen te nemen:

1. Per 1 maart 2009 is een bestuursovereenkomst gereed. Daarin is opgenomen:
 - a. afspraken over de wijze waarop de samenwerking inzake de vier taakopgaven voor het Randstedelijk OV en de agendering daarvan in de bestuurlijke gremia, die erover gaan, wordt geregeld;
 - b. oprichting en inrichting van een OV Bureau Randstad, dat de uitvoering van de overeenkomst ondersteunt en voorstellen ontwikkelt voor de aanpak van de vier opgaven;
2. De conceptbestuursovereenkomst wordt tijdig voorgelegd aan de deelnemende partijen van het programma RandstadUrgent (Rijk, provincies, stadsregio's en de 4 grote steden en Almere), zodat deze uiterlijk 1 maart 2009, of zoveel eerder als mogelijk, de bestuursovereenkomst kunnen mede-ondertekenen;
3. De voorbereiding voor de uitvoering van de concept-bestuursovereenkomst start reeds nu, zodat de uitvoering van de overeenkomst in maart 2009, of zoveel eerder als mogelijk, kan starten;
4. Gedurende de looptijd van de bestuursovereenkomst treden beide ondertekenaars (dan wel hun opvolgers) gezamenlijk op als opdrachtgever van het in te stellen Bureau OV Randstad. In de bestuursovereenkomst wordt de dagelijkse aansturing nader uitgewerkt.
5. Uiterlijk in 2011 is een rapportage gereed, waarin het resultaat en het bereikte effect van de bestuursovereenkomst wordt beoordeeld, zodat over het vervolg van de bestuursovereenkomst in 2011 kan worden beslist.

De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat verbindt zich daartoe:

- Voor draagvlak en medewerking te zorgen op rijksniveau;
- De eventueel benodigde kabinetsbesluitvorming t.b.v. de ondertekening van het contract en de uitvoering van de daaruit voorkomende bestuursovereenkomst te initiëren.

De portefeuillehouder OV van de Stadregio Amsterdam (of diens opvolger) verbindt zich daartoe:

- Voor draagvlak en medewerking te zorgen binnen de betrokken decentrale overheden;
- De besluitvorming t.b.v. de ondertekening van het contract en de uitvoering van de daaruit voorkomende bestuursovereenkomst binnen de betrokken decentrale overheden te initiëren.

De ambassadeur van dit project is: Mw. J. van Nieuwenhoven

PROJECTOMSCHRIJVING

De hierboven gemaakte bestuurlijke afspraken hebben betrekking op de volgende projectomschrijving.

ACHTERGROND

Het programma Randstad Urgent bevat het project 'Verkenning van de mogelijkheden naar één openbaar vervoerautoriteit voor de Randstad'. Kort samengevat luidde de projectopdracht als volgt: *"Het openbaar vervoer in de Randstad functioneert onvoldoende. Er is behoefte aan meer samenhang tussen vervoersmodaliteiten en de aanpak van het openbaar vervoer in de verschillende regio's van de Randstad. De regio onderzoekt of een OV autoriteit daaraan kan bijdragen, en het Rijk draagt daar actief aan bij om zo tot een goede oplossing te komen."*

De Verkenning één OV autoriteit in de Randstad

In de Bestuurlijke Notitie d.d. 15 mei 2008 hebben wij vier inhoudelijke taakopgaven voor het OV in de Randstad geformuleerd. De deelnemende partijen aan het Programma Randstad Urgent hebben deze analyse en verwoording onderschreven (d.d. 24 september 2008). Daarmee staat voldoende vast, dat de betrokken overheden de volgende zaken in gang moeten zetten:

1. Het opstellen van een gezamenlijk beeld van een kwalitatief hoogwaardig netwerk voor het openbaar vervoer in de Randstad.
2. Het identificeren en (doen) realiseren van ontbrekende regiogrensoverschrijdende (tangentiële en niet-tangentiële) verbindingen op basis van een analyse van de witte vlekken op Randstad-niveau.
3. Het ontwikkelen en (doen) realiseren van voorstellen voor het structureel verbeteren van de ketenmobiliteit binnen de Randstad.
4. Het verder uitwerken van een grotere betrokkenheid van de decentrale overheden bij de aansturing van het regionaal spoorvervoer.

In de Verkenning is bevestigd welke bestuurlijk samenwerkingsverband het meest geschikt is voor de uitvoering van deze vier taakopgaven.

In de eindrapportage van het Projectteam d.d. 13 oktober 2008 staat, dat voor deze vier opgaven één OV-autoriteit in de Randstad met bevoegdheden voor het OV beter scoort in termen van oplossend vermogen dan de andere varianten, maar ook de nodige bezwaren kent (relatie met integraal beleid, toename bestuurlijke afstemming e.a.). De rapportage geeft tevens aan dat het nu de beste aanpak is in de Randstad om hands on de vier concrete kwesties aan te pakken en op te lossen, waarbij een deskundig bureau, dat nauw verbonden is met de overheden, een oplossingsgerichte interventierol kan vervullen. Na 2 à 3 jaar moet worden beoordeeld of deze aanpak werkt en een vervolg moet krijgen.

Met de rapportage van het Projectteam "Verkenning één OV-autoriteit in de Randstad", d.d. 13 oktober 2008 achten wij de Verkenning afgerond.

De aanpak van de vier taakopgaven

Om in de komende jaren tot bestuurlijke besluitvorming te komen inzake de vier taakopgaven is het nodig, dat de Randstadoverheden de bereidheid uitspreken samen deze OV kwesties in de Randstad te gaan oplossen.

Het gaat hier om taakopgaven, die het bestaande werkkterrein van de betrokken overheden overstijgen, doch tegelijk voor wat betreft de uitvoering tot de competentie van de afzonderlijke overheden behoren.

In de rapportage is met de Samenwerken Plus variant een werkwijze aangereikt die binnen de bestaande taak- en bevoegdheidsverdeling kan zorgen voor gerichte voortgang. Enkele nadelen van de bestaande 'polder'-werkwijzen worden daarmee ondervangen. De dynamiek van het Programma Randstad Urgent zal de samenwerkingsovereenkomst kracht meegeven.

DOEL PROJECT

Doel van het project is zorgen voor meer samenhang tussen vervoersmodaliteiten (trein, metro, tram, bus) onderling en meer samenwerking in de aanpak van het OV in de verschillende regio's van de Randstad op het terrein van de vier taakopgaven voor het Randstedelijk openbaar vervoer.

Uitwerking nader invullen

De overheden die deelnemen in Randstad Urgent maken taakgerichte afspraken over de aanpak van de vier opgaven. Deze afspraken gaan functioneren als een OV Samenwerking Plus constructie, zoals bedoeld in de oplossingsvarianten van de Verkenning. De afspraken worden uitgewerkt en vastgelegd in een bestuurs-overeenkomst van de partijen die deelnemen aan Randstad Urgent. Onderdeel van de afspraken is het inrichten van een klein en deskundig OV Bureau Randstad, dat de bestuurders ondersteunt bij de uitvoering van de geformuleerde taakopgaven.

In de komende periode nemen de ondertekenaars de verdere uitwerking ter hand, zodat uiterlijk 1 maart de concept bestuursovereenkomst gereed en getekend is en per 1 mei 2009 het OV Bureau Randstad bemenst en aan het werk kan zijn.

In de bestuursovereenkomst zullen de volgende zaken uitgewerkt worden:

- de Samenwerking Plus (de partijen, wijze van samenwerken, aansturing binnen Randstad Urgent e.d);
- de precieze taakopdracht voor het OV Bureau Randstad, dat de opgaven gaat uitvoeren;
- de ijkmomenten en ijkingscriteria t.b.v. evaluatie van het OV Bureau Randstad;
- de beoogde formatieve bezetting;
- de begroting 2009-2010.

In de bijlage zijn omtrent de kernpunten van de beoogde afspraken en het OV Bureau Randstad richtinggevende voorstellen geformuleerd.

SLOTBEPALINGEN

De afspraken zoals geformuleerd zijn niet in rechte afdwingbaar.

De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat

**Lid Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Amsterdam;
portefeuillehouder Openbaar Vervoer**

J.C. Huizinga-Heringa

L. Verbeek

BIJLAGE BIJ CONTRACT D.D. 27 OKTOBER 2008

Richtinggevende concept-uitwerking OV Bureau Randstad

Voor de uitwerking zijn de volgende uitgangspunten richtinggevend.

1. Bestuurlijke aansturing van de vier opgaven en van het OV bureau

Het bestuurlijk duo zal gedurende de looptijd van de overeenkomst voor de vier taakopgaven voorstellen inbrengen in de geëigende bestuurlijke gremia, waaronder op nationaal niveau het NMB, het halfjaarlijks Bestuurlijk overleg MIRT, Randstad Urgent overleggen e.d., dan wel in de geëigende regionale gremia. Deze voorstellen worden centraal voorbereid door het OV bureau Randstad in overleg met de betrokken partijen van overheid, vervoerbedrijven en gebruikers. In de bestuursovereenkomst zal het werkproces precies worden beschreven.

De bestuurlijke aansturing van het OV Bureau Randstad moet niet zwaar worden opgetuigd. Gekozen moet worden voor een praktische aansturing door het bestuurlijk duo (rijk en regio). Bij de mensen van het OV Bureau wordt de taak neergelegd om de processen op inhoud met de bestuurders van de betrokken partijen voor te bereiden. Het bestuurlijke duo zorgt ervoor dat agendering in de juiste bestuurlijke gremia plaatsvindt. Er worden dus geen nieuwe netwerken of bestuurlijke platforms gecreëerd, maar er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande bestuurlijke gremia.

2. Takenpakket voor het OV Bureau

De vier OV taakopgaven zijn in de Verkenning vertaald naar een meer concreet niveau als onderdeel van de Samenwerking Plus variant. In de bestuursovereenkomst zal dit nader worden uitgewerkt.

1. Maak, mede op basis van Randstad 2020-2040, de bestaande OV visies en Mobiliteitsaanpak van V en W, een globaal PvE + Nota van Toelichting voor een integraal OV systeem in de Randstad. Doel is bij de diverse partijen overeenstemming bevorderen over de noodzakelijke kernkwaliteit van een samenhangend OV-systeem in de Randstad. Indien de concessieverlenende overheden dit als vertrekpunt voor hun PvE's hanteren, wordt een samenhangend OV systeem bevorderd. De focus ligt daarbij op de korte en middellange termijn. Tevens kan vanuit het Bureau - indien gewenst en opportuun- een OV-inbreng geleverd worden op die plekken waar de lange termijnvisie t.a.v. de Randstad wordt uitgewerkt (met name de Structuurvisie Randstad 2020-2040).
2. Identificeer interregionale verbindingen en grensproblemen. Initieer oplossingen en intervenueer waar nodig en mogelijk. Breng zaken aan de orde en ter besluitvorming op de bestuurstafels.
3. Realiseer een systeemsprong in ketenmobiliteit door:
 - o Op basis van concrete voorbeelden belemmeringen te analyseren: institutioneel, qua regelgeving, financiën uitmondend in een Aanvalsplan Ketenmobiliteit.
 - o Coördineer en verspreidt kennis en expertise over ketenmobiliteit tussen en over de vleugels heen (bijv. P & R beleid).
 - o Bouw voort op de ontwikkelde lijn en de behaalde resultaten van de UPR project 9: Korte termijnmaatregelen Ketenmobiliteit.
4. Verbeter de integratie en de regionale rol van het spoor in OV Netwerk (versterking van de samenhang tussen trein, tram, bus, metro) door: op de korte termijn de bestaande concrete knelpunten te inventariseren in het overleg met NS en Pro Rail en te helpen bij het oplossen daarvan. Het OV Bureau Randstad heeft de coördinatie- en aanjaagfunctie door o.a.

agendasetting en coördinatie van agenda 's in het overleg dat partijen afzonderlijk hebben met NS en ProRail.

Wat betreft de langere termijn kunnen werkende weg aan de bestaande knelpunten vanuit het OV Bureau gebundelde adviezen worden gegeven over de versterking van de rol van decentrale overheden ten aanzien van de aansturing van het regionale spoor, vanuit de invalshoek van samenhang 'trein, metro, tram, bus'. Dit geldt eveneens voor inhoudelijke input t.b.v. PvE nieuwe spoorconcessie 2015.

3. Financiering OV Bureau Randstad

Financiering van het OV Bureau zelf geschiedt door een bijdrage van alle deelnemende partijen. Een voorlopige kostenraming ziet er als volgt uit:

1,4 mio euro per jaar (voor de periode 2009-2011):

- 500.000 euro personeelslasten
- 250.000 kosten huisvesting (ca 100 m2 /250 euro m2 inclusief meubilair, services etc)*
- 500.000 onderzoekskosten/inhuur expertise (t.b.v. de uitvoering van de programma's).
- 100.000 kosten communicatie (website, nieuwsbrief, conferenties/workshops e.d.)
- 50.000 bestuurskosten

In de komende maanden zal een begroting voor twee jaar worden opgesteld en tevens een verdelingsvoorstel worden gemaakt.

4. Personeel OV Bureau Randstad

Ook de formatieve bezetting en de huisvesting van het OV Bureau Randstad zullen in de bestuursovereenkomst nader gepreciseerd worden.

Vooralsnog denken we aan een kleine maar hoogwaardige professionele bezetting van vijf formatieplaatsen:

1. Directeur OV Bureau Randstad/Programmamanager
2. Programmamanager
3. Programmamanager
4. Programmamanager
5. Algemeen Procesmanager/Secretaris Bestuur OV Bureau Randstad

Het gaat om professionals, die goed zijn ingevoerd in de wereld van het OV, maar die tevens integraal kunnen denken en (net)werken (denk aan de relatie met de ruimtelijke ordening en infrastructuur). Denkbaar is dat vanuit de deelnemende partijen op detacheringbasis wordt deelgenomen.

** Door de Kwartiermaker zal bezien moeten worden of huisvesting op een vaste plek wenselijk c.q. noodzakelijk is. Mogelijk dat een virtuele netwerkorganisatie geen fysieke en voortdurende bezette werkplek vereist.*

Wat betreft taakverdeling kan worden gedacht aan:

- Hoofd OV Bureau Randstad/Programmamanager Algemeen
- Programmamanager Ketenmobiliteit Randstad
- Programmamanager: OV netwerk Randstad
- Programmamanager Integratie Regionaal Spoor

Er zal weliswaar sprake zijn van een zekere taakverdeling naar programmaonderdelen, maar tegelijkertijd zal het team intensief samenwerken en elkaar stimuleren, inspireren en ondersteunen. De Programmamanagers identificeren acties en maken programma's en schakelen daarbij medewerkers in van de organisaties van de betrokken OV Autoriteiten. Ook maken zij zoveel mogelijk gebruik van expertise die elders aanwezig is, zoals bijvoorbeeld bij het KPVV het KIM, de Vereniging Deltametropool.

Het hoofd van het OV Bureau Randstad moet iemand zijn van postuur en gezag. Hij of zij heeft behalve kennis van het OV in brede zin, een goed ontwikkeld gevoel voor bestuurlijke verhoudingen.

Er zal weliswaar sprake zijn van een zekere taakverdeling naar programmaonderdelen, maar tegelijkertijd zal het team intensief moeten samenwerken en elkaar stimuleren, inspireren en ondersteunen. De Programmamanagers identificeren acties, maken programma's en schakelen daarbij medewerkers in van de betrokken OV Autoriteiten. Zij dragen zorg voor het organiseren van het bestuurlijk draagvlak en de noodzakelijke bestuurlijke besluitvorming.

Tevens betrekken zij private partijen, zoals OV Bedrijven, NS, ProRail, Schiphol. Zij organiseren -indien nodig en nuttig- overleg met reizigersorganisaties.

Uitvoering Project

Zo spoedig mogelijk na ondertekening van het contract door het bestuurlijk duo op 27 oktober zal een Kwartiermaker van bestuurlijk kaliber worden aangetrokken die bovenstaande genoemde zaken verder gaat uitwerken.